

■ ■ ■ Norge bruker stadig mindre på helse, og klart mindre enn land vi sammenligner oss med, skriver **Anders Taraldset**, Legeforeningens statistiksjeff.

På jumboplass i helseutgifter

INNLEGG Helse

Fra 2009 til ifjor viser Statistisk sentralbyrås (SSBs) helseregnskap for første gang en nedgang i helseutgiftene, regnet i faste priser per innbygger. De ligger nå lavere enn i 2005. Norge har hatt den svakeste utviklingen i totale helseutgifter per innbygger siden 1999, og veksten har vært spesielt svak siden 2004.

Spesielt stor er nedgangen fra 2009 til ifjor, en nedgang på hele 1080 kroner per innbygger på bare to år, regnet i faste priser. Dette er en nedgang i faste priser per innbygger på 0,8 prosent fra 2009 til 2010, og en nedgang på hele 2,0 prosent fra 2010 til ifjor. Dette tilsvarer en nedgang på over fem milliarder kroner i årlige helseutgifter.

SSBs helseregnskap viser at den desidert største veksten siden 1997 har vært i «Hjemmesykepleie mv.», og det har også vært en sterk vekst i «Heldøgnsopphold i sykehjem». Den minste veksten i SSBs helseregnskap er på «Medisiner og medisinsk utstyr og hjelpemidler», «Legetjenester mv.» og «Sykehustjenester – heldøgnsopphold». Helseutgiftene på disse tre områdene viser en meget kraftig nedgang i andel av bruttonasjonalproduktet (bnp) fra 2003 til ifjor.

For «Sykehustjenester –

SVAKEST SIDEN 1999. Legeforeningens statistiksjeff Anders Taraldset.

dagopphold» derimot, er veksten relativt stor, men langt lavere enn veksten i «Hjemmesykepleie mv.». Investeringenes andel av helseutgiftene har falt kraftig over en årrekke, fra 7,7 prosent i 1999, via 6,2 prosent i 2007 til under 3,4 prosent ifjor.

Helseutgiftenes andel av bruttonasjonalproduktet (bnp) i Norge var 9,2 prosent ifjor. Det er klart lavere enn i de fleste av de landene vi gjerne sammenligner oss med. USA ligger på 17,6 prosent, Frankrike på 11,6 prosent, Tyskland på 11,6 prosent, Danmark på 11,1 prosent, Sverige på 9,6 prosent og Storbritannia på 9,6 prosent (tall for 2010).

De aller fleste av disse landene har rapportert en langt lavere andel av helseutgiftene til langtidspleie enn Norge. I 2003 utgjorde Norges helseutgifter 10,0 prosent av bnp. Dersom denne andelen av bnp hadde vært opprettholdt, hadde helseutgiftene i Norge vært 21,6 milliarder kroner høyere ifjor.

Holder vi utenfor helseutgiftene til langtidspleie, har vi det vi kan kalle de «primære» helseutgiftene. Ikke alle land

rapporterer hva som inngår av langtidspleie i helseutgiftene, men det er mulig å sammenligne de «primære helseutgiftene» mellom 19 europeiske land. Av disse er det bare Estland og Polen som ligger lavere enn Norge med hensyn til andel av bnp i 2009. Estland og Polen er likevel blant de OECD-landene som har hatt den største veksten i totale helseutgifter både fra 1999 til 2009 og fra 2004 til 2009.

Det er derfor sannsynlig at Norge kan ha havnet bak også disse landene i 2011.

De «primære» helseutgiftene er for Norge desidert lavest i Norden (i prosent av bnp ifjor):

- Sverige 9,2 prosent
- Danmark 8,7 prosent
- Finland 8,1 prosent
- Island 8,0 prosent
- Norge 6,3 prosent.

Alle de øvrige vesteuropeiske landene har «primære» helseutgifter på omkring åtte-ti prosent, og Tyskland og Frankrike ligger her på godt over ti prosent i 2009. Dersom de «primære» helseutgiftene i Norge skulle utgjort samme andel av bruttonasjonalproduktet som i Tyskland og Frankrike, måtte disse utgiftene i Norge vært omkring 50–60 prosent høyere enn ifjor. Dette tilsvarer ca. 80–100 milliarder kroner mer per år i «primære» helseutgifter i Norge.

De totale helseutgiftene i Norge er redusert fra 12,5 prosent i 2003 til 11,9 prosent

REDUSERT. De «primære» helseutgiftene i Norge ligger fortsatt lavest i Norden, og er blant de laveste av de europeiske landene, skriver artikkelforfatteren. Illustrasjonsfoto: Colourbox

ifjor, regnet som andel av bnp for Fastlands-Norge, ifølge SSBs egen tabell.

De «primære» helseutgiftene i Norge er redusert fra 8,8 prosent i 2003 til 8,2 prosent ifjor, som andel av bnp for Fastlands-Norge. Da ligger Norge ikke aller lavest av de vesteuropeiske landene, slik vi gjør i forhold til totalt bnp, men fortsatt med lavere «primære» helseutgifter enn andel av totalt bnp i Frankrike, Tyskland, Nederland, Sverige, Danmark og mange andre vesteuropeiske land.

For å få en mest mulig lik sammenligning mellom

landene, kan vi holde eksportoverskuddet (som er meget stort for Norge) utenfor og i stedet sammenligne med samlet ressursbruk innenlands. Da utgjør andelen Norge bruker på de «primære» helseutgiftene 8,0 prosent i 2009, og enda lavere ifjor.

De «primære» helseutgiftene i Norge ligger fortsatt lavest i Norden, langt lavere enn Sverige og Island, og er blant de laveste av de europeiske landene.

■ Anders Taraldset, cand. oecon., statistiksjeff i Legeforeningen

SpareBank
LOM OG SKJÅK

Sparebank 1 Lom og Skjåk er en selvstendig sparebank som er ledende på finansielle produkter til personmarkedet, næringslivet og kommuner i vårt distrikt. I tillegg har banken en betydelig kundemasse andre steder i landet. Gjennom vår deltagelse i SpareBank 1 Alliansen er vi sikret tilgang på produkter og kompetanse som gir oss markedskraft og dynamikk. Hovedkontoret ligger i Lom, og vi har avdelingskontor i Skjåk, Vågå og på Dombås. Bankens utvikling og forvaltningskapitalen er på ca. NOK 4,6 mrd og vi er 47 ansatte. Vi søker nå:

Økonomiansvarlig

Stillingen rapporterer til banksjef Stab og får et hovedansvar for bankens økonomifunksjon herunder også bankens rapportering, finansiering- og likviditetsstyring. Det er nødvendig med relevant bakgrunn på bachelor/masternivå innenfor økonomi/finans området. Videre er det ønskelig med erfaring fra finansbransjen innenfor økonomi/finansområdet.

Det er nødvendig med en analytisk, strukturert, systematisk og resultatorientert arbeidsform. Videre er det ønskelig at du evner å tenke "nytt" og er oppptatt av å se muligheter. Arbeidssted Lom.

For alle stillinger kan vi tilby gode utviklingsmuligheter i kombinasjon med gode betingelser for øvrig.

Dersom du synes dette virker interessant inviterer vi deg til å ta kontakt med vår rådgiver **Svenn Roar Larsen** hos CR Group AS på tlf. 970 13 711 for en uforpliktende samtale. Vi innstår for konfidensiell behandling av alle henvendelser om ønskelig også overfor vår oppdragsgiver inntil nærmere avtale.

Du kan også kontakte følgende personer mht den enkelte stilling:

- Økonomiansvarlig: Banksjef Stab **Grethe Bakke Eggen** tlf. 997 49 507.
- Markeds- og kommunikasjonsansvarlig: Adm. banksjef **Arne Henning Falkenhaus** tlf. 913 27 758.

Søknad og CV for den enkelte stilling registreres innen 05.10.12 på: www.compmap.com

Økonomiansvarlig: bruk prosjektkode 1536VRE

Markeds- og kommunikasjonsansvarlig: bruk prosjektkode 1537YER

Markeds- og kommunikasjonsansvarlig

Stillingen rapporterer til adm.banksjef og vil få et hovedansvar for bankens profilering på alle nivåer inkl. utarbeidelse av og oppfølging av markedsplaner og bankens markeds-kommunikasjon. Det er nødvendig med en formell utdannelse på bachelor/masternivå innenfor markedsføringsområdet. Du bør ha erfaring fra lignende arbeidsområder og god forståelse for lokalbankens rolle og posisjon i sitt marked.

Det er nødvendig at du evner å arbeide målrettet og strukturert og fremstår som tillitsvekkende og engasjert med meget gode samarbeids- og kommunikasjonssegenskaper. Arbeidssted Lom.